

เอกสารรับฟังความคิดเห็น

เลขที่ อนุ. 27/2564

เรื่อง หลักการและร่างประกาศเกี่ยวกับการลงทะเบียนแสดงตัวตนของผู้ลงทุน
ตราสารหนี้ในประเทศไทย (Bond Investor Registration)

เผยแพร่เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2564

สำนักงานได้จัดทำเอกสารฉบับนี้ขึ้นเพื่อสำรวจความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง
ท่านสามารถ download เอกสารเผยแพร่ฉบับนี้ได้จาก www.sec.or.th

ท่านสามารถส่งความเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะได้ตามที่อยู่ด้านล่าง
และติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่
สายด่วนศูนย์บริการประชาชน ก.ล.ต.
(SEC Help Center) โทร. 1207

วันสุดท้ายของการแสดงความคิดเห็น วันที่ 3 กันยายน 2564

สำนักงานขอขอบคุณทุกท่านที่เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น
และให้ข้อเสนอแนะมา ณ โอกาสนี้
สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
เลขที่ 333/3 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 1207 หรือ 0-2033-9999 โทรสาร: 0-2033-9660 อีเมล info@sec.or.th

I. ที่มา

ปัจจุบันตลาดตราสารหนี้เป็นแหล่งระดมเงินทุนและช่องทางการออมเงินที่สำคัญตลอดจนมีความเชื่อมโยงกับภาคเศรษฐกิจและภาคการเงินในระดับสูง การติดตามพฤติกรรมของผู้ลงทุนในตลาดตราสารหนี้ (market surveillance) จึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการทำหน้าที่ดูแลเสถียรภาพระบบการเงิน การดำเนินนโยบายการเงินและการดำเนินนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนของธนาคารแห่งประเทศไทย (“ธปท.”) อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันการติดตามพฤติกรรมของผู้ลงทุนในตลาดตราสารหนี้ยังมีข้อจำกัด เนื่องจากยังไม่มีข้อมูลที่สามารถใช้ติดตามธุรกรรมซื้อขาย และยอดคงค้างการถือครองตราสารหนี้ของ NR ในระดับผู้ได้รับประโยชน์ที่แท้จริง (Ultimate Beneficiary Owner: “UBO”) ได้อย่างครบถ้วน และรวดเร็วเพียงพอ

ธปท. จึงได้ประสานงานขอความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (“สำนักงาน”) เพื่อกำหนดแนวทางการติดตามธุรกรรมตราสารหนี้ โดยการสร้าง infrastructure เพื่อให้ได้ข้อมูลธุรกรรมการซื้อขายตราสารหนี้ รวมถึงการถือครองตราสารหนี้รายวันของ UBO ที่ครบถ้วน ถูกต้อง รวดเร็ว สำหรับการทำให้ Market Surveillance รวมทั้ง ธปท. สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการออกนโยบายได้อย่างตรงจุดและทันการณ์ เพื่อรักษาเสถียรภาพตลาดการเงินและอัตราแลกเปลี่ยน

ในการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้น ธปท. เสนอโครงการให้ผู้ลงทุนในตลาดตราสารหนี้ไทยลงทะเบียนแสดงตัวตน (Bond Investor Registration : “BIR”) โดยแบ่งการดำเนินการโครงการออกเป็น 2 ระยะ โดยในระยะที่ 1 จะเริ่มดำเนินการกับผู้ลงทุนประเภท NR ก่อน และจะดำเนินการกับผู้ลงทุนประเภท R ในระยะที่ 2 ต่อไป

ทั้งนี้ การลงทะเบียนตามโครงการ BIR ในระยะที่ 1 ธปท. จะกำหนดให้ผู้ลงทุนตราสารหนี้ไทยที่เป็น NR จะต้องเปิดบัญชีฝากหลักทรัพย์กับผู้ให้บริการรับฝากหลักทรัพย์ (“custodian”) ในลักษณะแยกบัญชีฝากหลักทรัพย์สำหรับลูกค้าแต่ละราย (segregated account) และเปิดบัญชีฝากหลักทรัพย์สำหรับลูกค้าแต่ละรายดังกล่าวในระบบของบริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด (“TSD”) รวมทั้งต้องลงทะเบียนแสดงตัวตนผู้ลงทุนดังกล่าวกับ ธปท. เว้นแต่จะเข้าเงื่อนไขที่ได้รับการยกเว้นจาก ธปท. และในการเปิดบัญชีเพื่อซื้อขายตราสารหนี้กับบริษัทหลักทรัพย์ในการ on-board ลูกค้าของบริษัทหลักทรัพย์ (“บล.”) (รวมธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการเป็นนายหน้า ค้า และจัดจำหน่ายตราสารหนี้) บล. จะต้องตรวจสอบว่า ลูกค้าดังกล่าวได้เปิดบัญชีฝากหลักทรัพย์กับ custodian ในลักษณะแยกบัญชีเป็นรายลูกค้าตามที่กล่าวข้างต้น และได้ลงทะเบียนแสดงตัวตนกับ ธปท. แล้วก่อนการให้บริการซื้อขายตราสารหนี้ให้กับผู้ลงทุนดังกล่าว

โดย ธปท. ได้มีการจัดประชุมหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง¹ ซึ่งรวมถึง บล. เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการข้างต้นด้วยแล้วในช่วงเดือนธันวาคม 2563 - เดือนมกราคม 2564 ซึ่งผู้เกี่ยวข้องไม่ได้ขัดข้องกับหลักการข้างต้น ธปท. จึงได้ดำเนินการออกหลักเกณฑ์สำหรับธนาคารพาณิชย์ที่ทำหน้าที่เป็น custodian ส่วน บล. ที่ทำหน้าที่เป็น custodian หรือ บล. ที่ให้บริการซื้อขายตราสารหนี้ (รวมธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์) จะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ดังนั้น เพื่อให้ ธปท. มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องครบถ้วนสมบูรณ์ในการติดตามพฤติกรรมของผู้ลงทุนในตราสารหนี้ไทยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานจึงได้นำหลักการดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการกำกับตลาดทุนในการประชุมครั้งที่ 4/2564 เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2564 ซึ่งคณะกรรมการมีมติเห็นชอบในหลักการในการออกหลักเกณฑ์สำหรับ บล. ที่ให้บริการ custodian หรือให้บริการซื้อขายตราสารหนี้เพื่อให้สอดคล้องเป็นไปในแนวทางเดียวกับกฎเกณฑ์ในการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ของ ธปท. และเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ BIR ข้างต้น

ในการนี้ สำนักงานได้ยกร่างประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทธ. /2564 เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการให้บริการเกี่ยวกับตราสารหนี้ แก่ลูกค้าของบริษัทหลักทรัพย์ เพื่อรวบรวมและนำข้อคิดเห็นต่าง ๆ มาประกอบการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ให้เหมาะสมต่อไป

II. เป้าหมายที่ต้องการบรรลุ (Intended Outcome)

หน่วยงานกำกับดูแลมีข้อมูลที่ครบถ้วน รวดเร็ว สามารถนำมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตามพฤติกรรมของผู้ลงทุนในตลาดตราสารหนี้ (market surveillance) เพื่อประโยชน์ในการกำหนดนโยบายได้ตรงจุดและทันการณ์ รวมทั้งเพื่อกำกับดูแลตลาดตราสารหนี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

III. สรุปสาระสำคัญของหลักเกณฑ์

ในปัจจุบัน NR ซึ่งเป็น UBO มักฝากหลักทรัพย์ไว้กับผู้รับฝากทรัพย์สินในต่างประเทศ (global custodian: “GC”) หรือตัวแทนการฝากทรัพย์สินของผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง (international broker: “IB”) และ GC หรือ IB จะเปิดบัญชีฝากหลักทรัพย์ไว้กับ ธพ. หรือ บล. ที่ทำหน้าที่รับฝากหลักทรัพย์ในลักษณะไม่เปิดเผยชื่อผู้ถือหลักทรัพย์ (omnibus account) ทำให้ ธปท. ไม่สามารถทราบตัวตนของ UBO หรือลูกค้าในชั้นถัดไปได้ ธปท. จึงได้ประสานงานกับสำนักงานเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์กำหนดให้ บล. ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามโครงการการลงทะเบียนแสดงตัวตนของผู้ลงทุนตราสารหนี้ในประเทศไทย (BIR)

สำนักงานจึงได้ยกร่างหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ บล. ที่มีการทำหน้าที่รับฝากหลักทรัพย์ หรือมีการให้บริการเป็นนายหน้า ค่า หรือจัดจำหน่ายตราสารหนี้ให้แก่ลูกค้า โดยให้ บล.

¹ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทหลักทรัพย์ Local Custodian TSD สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทย และสำนักงาน

ดำเนินการให้บริการเกี่ยวกับตราสารหนี้แก่ NR ซึ่งเป็น (1) UBO (2) GC (3) IB หรือ (4) บุคคลอื่น ซึ่งมาใช้บริการเกี่ยวกับตราสารหนี้เพื่อบุคคลข้างต้นดังกล่าว ตามหลักการดังนี้

3.1 การเปิดบัญชีรับฝากหลักทรัพย์และการลงทะเบียนแสดงตัวตนกับ ธปท. ก่อนการให้บริการเกี่ยวกับตราสารหนี้

เพื่อให้ บล. ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับ NR-UBO ที่มีการใช้บริการด้านตราสารหนี้ในประเทศไทย ซึ่งจะทำให้ ธปท. มีข้อมูลสำหรับใช้ในการติดตามพฤติกรรมการลงทุนของ NR ดังกล่าวได้ บล. ที่มีการให้บริการรับฝากหลักทรัพย์ (custodian service) แก่ GC หรือ IB ซึ่งรับฝากหลักทรัพย์จาก UBO ในลักษณะ omnibus account และ บล. ที่มีการให้บริการด้านตราสารหนี้แก่ UBO ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการเป็นนายหน้า คำ หรือจัดจำหน่ายตราสารหนี้ บล. ดังกล่าวจะต้องให้ NR ทุกรายเปิดบัญชีการให้บริการแยกสำหรับลูกค้าแต่ละราย (“segregated account”) และให้เปิดบัญชีฝากหลักทรัพย์ที่ TSD เพื่อใช้ในการฝากตราสารหนี้แยกตาม UBO แต่ละราย (segregated securities account: “SSA”) เพื่อให้สามารถระบุตัวตนของลูกค้าและ UBO ได้ ทั้งนี้ TSD อาจกำหนดวิธีการอื่นใดที่สามารถระบุตัวตนของ UBO และมีข้อมูลการรับมอบ ส่งมอบ และโอนตราสารหนี้ราย UBO ที่เทียบเท่ากับการเปิดบัญชีฝากหลักทรัพย์แยกตามราย UBO แทนวิธีการเปิดบัญชีข้างต้นก็ได้

จากนั้น บล. ต้องให้ลูกค้าแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับ UBO และให้ลงทะเบียนแสดงตัวตนกับ ธปท. ด้วย โดยในกรณีที่เป็นการเปิดบัญชีให้กับลูกค้ารายเดิมที่มีการเปิดบัญชี segregated account และบัญชี SSA ที่ TSD ไว้แล้ว แต่ลูกค้าดังกล่าวมีข้อมูลเกี่ยวกับ UBO เพิ่มเติม ให้ บล. แจ้งข้อมูลเพื่อลงทะเบียนยืนยันตัวตนของ UBO ดังกล่าวกับ ธปท. และแจ้งผลการลงทะเบียนยืนยันตัวตนดังกล่าวให้ลูกค้าทราบด้วย

3.2 การรับลูกค้า (on-boarding) ของบริษัทหลักทรัพย์

ในการให้บริการซื้อขายตราสารหนี้แก่ลูกค้า บล. ต้องตรวจสอบข้อมูลในการ on-board ว่า UBO ได้มีการลงทะเบียนยืนยันตัวตนกับ ธปท. แล้ว ก่อนที่ บล. จะให้บริการซื้อขาย แลกเปลี่ยน หรือจัดจำหน่ายตราสารหนี้ให้แก่ลูกค้า

3.3 การรับมอบหรือส่งมอบตราสารหนี้

กรณี บล. จะรับมอบหรือส่งมอบตราสารหนี้แก่ลูกค้าผ่านบัญชีฝากหลักทรัพย์ บล. ต้องตรวจสอบว่า บัญชีฝากหลักทรัพย์ดังกล่าวเป็นบัญชี SSA ที่ได้ลงทะเบียนแสดงตัวตนกับ ธปท. แล้ว อย่างไรก็ตามก็ดี กรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควร บล. สามารถรับมอบหรือส่งมอบตราสารหนี้แก่ลูกค้าผ่านบัญชีฝากหลักทรัพย์ที่ไม่ได้เป็นบัญชี SSA ตาม 3.1 ได้ ต่อเมื่อ บล. ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) แจ้งเหตุผลและความจำเป็นแก่สำนักงานในโอกาสแรกภายในวันที่พบเหตุ ตามวิธีการที่กำหนดไว้บนเว็บไซต์ของสำนักงาน

(2) รับมอบหรือส่งมอบตราสารหนี้แก่ลูกค้าผ่านบัญชีฝากหลักทรัพย์อื่น ซึ่ง บล. เปิดไว้กับ TSD อยู่ก่อนแล้ว ภายใน 10 วันทำการนับแต่วันที่พบเหตุในครั้งแรก

(3) ดำเนินการตามข้อ 3.1 รวมทั้งโอนตราสารหนี้ตาม 3.3 (2) ไปยังบัญชีฝากหลักทรัพย์ที่เป็นบัญชี SSA ภายใน 10 วันทำการนับแต่วันที่พบเหตุในครั้งแรก และแจ้งผลการดำเนินการต่อสำนักงานภายในวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ตามวิธีการที่กำหนดไว้บนเว็บไซต์ของสำนักงาน

ทั้งนี้ บล. ต้องแจ้งข้อมูลข้างต้นให้ ธปท. ทราบไปพร้อมกันด้วย

3.4 การขอผ่อนผัน

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควร ทำให้ บล. ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้นในการให้บริการตราสารหนี้ในบางลักษณะ ให้ บล. ยื่นคำขอผ่อนผันตามความจำเป็นและเหมาะสมในแต่ละกรณี ทั้งนี้ อาจมีการกำหนดเงื่อนไขในการผ่อนผันให้ บล. ต้องปฏิบัติ โดยสำนักงานจะพิจารณาคำขอภายใน 60 วันนับแต่วันที่สำนักงานได้รับคำขอและเอกสารหลักฐานถูกต้องครบถ้วน

3.5 วันที่มีผลใช้บังคับ

เพื่อให้สอดคล้องกับการบังคับใช้หลักเกณฑ์ BIR ของ ธปท. ประกาศจะมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2565

(1) กรณีเป็นลูกค้าที่ใช้บริการเกี่ยวกับตราสารหนี้ก่อนวันที่ประกาศมีผลใช้บังคับ ให้ บล. โอนย้ายตราสารหนี้ของลูกค้าดังกล่าวไปเก็บรักษาไว้ในบัญชี segregated account และบัญชี SSA ตาม 3.1 ก่อนวันที่ 4 มกราคม 2565

(2) กรณีเป็นลูกค้าใหม่ที่มาใช้บริการหลังจากวันที่ประกาศออก ให้ บล. ดำเนินการตาม 3.1 ก่อนวันที่ 4 มกราคม 2565

สำหรับลูกค้าใหม่ที่มาใช้บริการตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2565 เป็นต้นไป บล. ต้องดำเนินการตาม 3.1

ทั้งนี้ สำนักงานได้ยกร่างประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทธ. /2564 เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการให้บริการเกี่ยวกับตราสารหนี้แก่ลูกค้าของบริษัทหลักทรัพย์ ตามหลักการที่กล่าวข้างต้นแล้ว

แบบสำรวจความคิดเห็น

เรื่อง หลักการและร่างประกาศเกี่ยวกับการลงทะเบียนแสดงตัวตนของผู้ลงทุนตราสารหนี้
ในประเทศไทย (Bond Investor Registration)

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อผู้ตอบ _____ ตำแหน่ง _____

ชื่อบริษัท _____

โทรศัพท์ _____ โทรสาร _____

อีเมล _____

สถานะของผู้ให้ข้อคิดเห็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ บริษัทหลักทรัพย์
- ☐ ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า
- ☐ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม/กองทุนส่วนบุคคล
- ☐ ธนาคารพาณิชย์
- ☐ บริษัทประกันชีวิต/ประกันภัย
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____

กรุณาส่งแบบสำรวจความคิดเห็นกลับไปที่ ฝ่ายนโยบายธุรกิจตัวกลาง สำนักงาน ก.ล.ต.
เลขที่ 333/3 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 1207
หรือ อีเมล kornwara@sec.or.th หรือ titibhorn@sec.or.th

*** สำนักงานขอขอบคุณท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นในครั้งนี้ ***

แบบสำรวจความคิดเห็น

ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับหลักการและร่างประกาศเกี่ยวกับการลงทะเบียนแสดงตัวตนของผู้ลงทุนตราสารหนี้ในประเทศไทย (Bond Investor Registration) ในหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. การเปิดบัญชีรับฝากหลักทรัพย์และการลงทะเบียนแสดงตัวตนกับ ธปท. ก่อนการให้บริการเกี่ยวกับตราสารหนี้	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	☐	☐
ข้อเสนอแนะ / ข้อสังเกตเพิ่มเติม		

2. การรับลูกค้า (on-boarding) ของบริษัทหลักทรัพย์	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	☐	☐
ข้อเสนอแนะ / ข้อสังเกตเพิ่มเติม		

3. การรับมอบหรือส่งมอบตราสารหนี้	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	☐	☐
ข้อเสนอแนะ / ข้อสังเกตเพิ่มเติม		

4. การขอผ่อนผัน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	☐	☐
ข้อเสนอแนะ / ข้อสังเกตเพิ่มเติม		

5. วันมีผลใช้บังคับ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	☐	☐
ข้อเสนอแนะ / ข้อสังเกตเพิ่มเติม		

[illegible][illegible]